

[Mads Larsen.]

Byggelaan, at vi i 1920—21 begyndte med 16 200 Kr. i Byggelaan, hvoraf kun de 6 000 Kr. skulde forrentes, og der altsaa blev et rentefrit Beløb paa 10 200 Kr., der gennem Aarene faldt til et rentefrit Beløb paa 6 000 Kr. og til sidst kommer helt ned paa 1 000 Kr. i rentefrit Beløb. Ved den gamle Lov skal det paases, at Sælgeren ikke bortfører Fordelene ved de Begunstigelser, der ydes ved de billige og forholdsvis store Laan, men at dette bibeholdes ved Bruget. Nu kender jeg som Medlem af det Syvmandsudvalg, som Kommissionsformændene har nedsat, gennem de Forhandlinger, der der har været ført, hvorledes man administrerer ogsaa i andre Amtsraadskredse. Det er muligt, at man der ikke administrerer fuldt ud paa samme Maade, men jeg føler mig fuldkommen sikker paa, at de Kommissioner, hvis der findes saadanne, der ikke administrerer efter de Principper, jeg her har nævnt, ikke opfylder de Forpligtelser, de har paataget sig.

Jeg skal nævne et Eksempel for hver af disse Love. Det første Ejerskifte, vi havde efter Loven af 4. Oktober 1919, indtraf en tre Aar efter, at vi havde begyndt at praktisere Loven. Det drejede sig om et Brug, oprettet paa Præstegaardsjord. Den paagældende Mands Kone var blevet alvorligt syg gennem længere Tid, han kunde derfor ikke drive sit Brug og ønskede at sælge. Jeg fik Papirerne og samlede Kommissionen, vi mødtes i Odense og gennemgik Papirerne. Inden vi tog derud, sagde et Kommissionsmedlem: 6 700 Kr. skal Køberen kontant udbetale Sælgeren, det er fuldkommen umuligt, det kan slet ikke nytte, vi tager derhen, vi kan slet ikke godkende den Handel. Jeg svarede, at det er vor Pligt, at vi skal foretage et Eftersyn ved Ejerskifte og derefter gøre vor Indstilling til Landbrugsministeriet, og det skete naturligvis. Og efter det praktiske Kendskab, vi havde til Forholdene, gennem de mange Aars Samarbejde, og gennem vore Erfaringer som praktiske Landbrugere, der forstod at bedømme baade den ene og den anden Del af, hvad der hører til en Landbrugsbedrift, viste det sig, at den paagældende udover det Tilskud, han havde faaet til Bygningernes Opførelse, havde forøget sin Besætning, forøget Jordværdien i kulturmæssig Henseende i betydeligt Omfang, han havde indhegnet hele Marken, havde beplantet Haven o. s. v., saaledes at den Værdi, som vi ved vor Vurdering kom til, udgjorde 6 000 Kr. Derefter sagde vi til de to Parter: Hvis I kan enes

om en Købesum paa 6 000 Kr., indstiller vi, at Køberen faar Lov til at gaa ind under de Vilkaar, Sælgeren hidtil har haft. De gik saa ind i en anden Stue og talte sammen og kom tilbage med den Besked, at de var villige til at ændre Købekontrakten i den Retning. Derefter sendte vi Papirerne til Jordlovsudvalget, der godkendte vor Indstilling og sendte Sagen videre gennem Landbrugsministeriet til Finansministeriet, der udfærdigede de nye Obligationer, som det var tidligere, nu efter den nye Tinglysningslov de nødvendige Gældsovertagelses-Erklæringer. Jeg tror, ærede Medlemmer vil forstaa, at her bliver der ikke nogen Grund til at beklage sig over, at en Centraladministration som Statens Jordlovsudvalg, som intet Kendskab har til de praktiske og personlige Forhold, skal udvise Vilkaarlighed eller gøre noget andet ondt overfor de paagældende.

Jeg skal nævne et Eksempel efter den gamle Lov. Det drejede sig om et Husmandsbrug, der blev oprettet, medens det ærede Medlem Hr. Madsen-Mygdal første Gang var Landbrugsminister. Vedkommende Husmand fik foruden et meget stort Laan et Tilskud paa 3 000 Kr. — det var i 1922, saa vidt jeg husker. Nu erindrere ærede Medlemmer, at der var den Bestemmelse med Hensyn til saadanne Tilskud, at de af Landbrugsministeriet kunde forlanges tilbagebetalt, hvis Ejendommen blev afhændet inden 10 Aars Forløb; det var ikke Gæld længere, hvis vedkommende besad Ejendommen udover 10 Aar. Vi kom til det Resultat ved Vurderingen af dette Brug, at Besætningen var ringere end ved det oprindelige Syn, og Jordloddens Kultur var ikke forbedret, Forholdene var i det hele taget af den Beskaffenhed, at vi ansaa den Pris, der var Tale om, for for høj. Vi maatte derfor forlange, at Prisen blev nedsat med 1 500 Kr., da Kommissionen ellers enstemmigt vilde indstille, at Ministeriet krævede Halvdelen af Tilskuddet udbetalt i Henhold til den Bestemmelse, jeg før nævnte. Sagen sendtes direkte til Landbrugsministeriet, der godkendte Indstillingen og sendte den videre til Finansministeriet, der derefter besørgede Ordningen af Obligationerne paa samme Maade som efter Jordlovene. Og her ligger den eneste Forskel i disse Sagers Behandling mellem Jordlovene og den gamle Husmandslov, den nemlig, at efter den gamle Lov sender Kommissionen Sagen direkte til Landbrugsministeriet, men efter Loven af 1919 sker Indsendelsen gennem Jordlovsudvalget.